

2018

RANTASALMI

**SOSIAALI-JA TERVEYDENHUOLLON ASIAKASMAKSUT
1.1.2018 ALKAEN. (säännöllisen kotihoitomaksun tarkistus 1.3.2018)**

Sosiaali- ja terveyspalvelut

Sisällys

1 SOSIAALIHUOLTOLAIN MUKAISTEN PALVELUJEN ASIAKASMAKSUT.....	2
2 KÄSITTEET (A 912/1992 § 2)	2
3 MAKSUN ENIMMÄISMÄÄRÄ (L 734/1992 § 2)	2
4 MAKSUN MÄÄRÄÄMINEN (A 912/1992 § 31)	3
5 MAKSUN PERIMÄTTÄ JÄTTÄMINEN TAI ALENTAMINEN (L 734/1992 § 11)	3
6 TULOT, JOTKA OTETAAN HUOMIOON MAKSUKYKYÄ MÄÄRITELTÄESSÄ.....	3
7 TULOT, JOITA EI OTETA HUOMIOON MAKSUKYKYÄ MÄÄRITELTÄESSÄ.....	3
8 TULOISTA TEHTÄVÄT VÄHENNYKSET (A 912/1992 § 30)	4
9 MAKSUKATTO (L 734/1992 § 6a).....	4
10 VIIVÄSTYSKORKO JA MAKSUJEN ULOSOTTO (L 734/1992 § 16 ja § 17)	5
11 VIRANOMAISEN TIEDONSAANTIOIKEUS (L 734/1992 § 14 a)	5
12 AVOPALVELUJEN MAKSUT.....	5
13 INTERVALLIHOITO.....	9
14 OMAISHOITAJAN VAPAAN AIKAISET PALVELUT (L 937/2005)	9
15 LIIKKUMISTA TUKEVAT PALVELUT	9
16 VAMMAISPALVELUT	10
17 KEHITYSVAMMAHUOLLON OHJATUN ASUMISEN MAKSUT	12
18 SOSIAALIHUOLTOLAIN MUKAINEN YMPÄRIVUOROKAUTINEN ASUMISPALVELU	13
19 LASTENSUOJELUN MAKSUT.....	14
20 TERVEYDENHUOLLON MAKSUT.....	14
21 MUUTOKSENHAKU (L 734/1992 § 15).....	18
21 VOIMAANTULO.....	18

1 SOSIAALIHUOLTOLAIN MUKAISTEN PALVELUJEN ASIAKASMAKSUT

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (734/1992) ja asetuksen (912/1992) perusteella voidaan kunnallisista sosiaali- ja terveystalouksista periä maksu käyttäjältä.

2 KÄSITTEET (A 912/1992 § 2)

Palvelun käyttäjä

Käyttäjällä tarkoitetaan yhtä tai useampaa henkilöä, joka käyttää sosiaali- ja terveydenhuollon palvelua tai johon palvelu kohdistuu.

Kotipalvelussa/kotihoidossa palvelun käyttäjäksi katsotaan hänen kanssaan yhteistaloudessa elävät vanhemmat tai muut huoltajat.

Perhe

Perheellä ymmärretään yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliiton omaisissa olosuhteissa eläviä henkilöitä sekä molempien samassa taloudessa eläviä alaikäisiä lapsia.

Hoitopäivä

Hoitopäivällä tarkoitetaan henkilön tulopäivää laitoshoidon/toimintayksikköön ja sen jälkeen kertyviä hoitovuorokausia mukaan lukien laitoksesta/toimintayksiköstä lähtöpäivä.

Käynti

Asiakkaan henkilökohtainen käynti sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilön luona tai ammattihenkilön käynti asiakkaan luona.

Kotona annettava palvelu

Kotona annettavalla palvelulla tarkoitetaan sosiaalihuoltoasetuksen (607/83) 9 §:ssä tarkoitettuja kotipalveluita ja kansanterveyslain (66/72) 14 §:n perusteella 1 momentin 2 kohdan järjestettyä kotisairaanhoidoa.

3 MAKSUN ENIMMÄISMÄÄRÄ (L 734/1992 § 2)

Sosiaalipalveluista voidaan periä maksu, joka voi olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen. Palvelusta perittävä maksun yläraja on määritelty kunkin maksun yhteydessä, ellei asetuksessa ole erikseen määrätty palvelun enimmäismaksua.

4 MAKSUN MÄÄRÄÄMINEN (A 912/1992 § 31)

Maksukyvyn mukaan perittävät maksut määrätään toistaiseksi.

Maksua tarkistetaan, kun:

- 1) palvelun käyttäjän tai perheen maksukyky olennaisesti muuttuu,
- 2) on ilmeistä, että maksua määrättäessä huomioon otettavat perheen olosuhteet ovat muuttuneet
- 3) maksu osoittautuu virheelliseksi tai
- 4) hoito- ja palvelusuunnitelma tarkistetaan.

Jos maksun määräämistä koskeva päätös on perustunut asiakkaan tai hänen edustajansa antamiin virheellisiin tietoihin, maksu voidaan oikaista takautuvasti enintään vuoden ajalta.

5 MAKSUN PERIMÄTTÄ JÄTTÄMINEN TAI ALENTAMINEN (L 734/1992 § 11)

Palvelusta määrätty maksu voidaan jättää perimättä tai sitä voidaan alentaa siltä osin kuin maksun periminen vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteutumisen. Alentamisen perusteisiin kuuluu, että asiakkaalle on myönnetty Kansaneläkelaitoksen myöntämät etuudet, kuten opintotuki, lääkekatto ja asumistuki.

6 TULOT, JOTKA OTETAAN HUOMIOON MAKSUKYKYÄ MÄÄRITELTÄESSÄ

6.1 Kotona annettava palvelu (A 912/1992 § 27)

Kuukausituloina huomioidaan palvelun käyttäjän sekä hänen kanssaan yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliitonomaisissa olosuhteissa elävän henkilön

- veronalaiset ansio- ja pääomatulot
- verosta vapaat tulot
- metsätulo

Jos kuukausittaiset tulot vaihtelevat, kuukausituloina otetaan huomioon viimeksi kuluneen vuoden keskimääräinen kuukausitulo.

7 TULOT, JOITA EI OTETA HUOMIOON MAKSUKYKYÄ MÄÄRITELTÄESSÄ

(A 912/1992 § 29)

- 1) lapsilisä
- 2) lapsen hoitotuki
- 3) kansaneläkelain mukainen lapsikorotus
- 4) asumistuki
- 5) vammaistuki

- 6) tapaturmavakuutuksen perusteella suoritettavia sairaanhoito- ja tutkimuskulut
- 7) sotilasavustus
- 8) rintamalisä
- 9) opintoraha
- 10) aikuisopintoraha
- 11) opintotuen asumislisä
- 12) toimeentulotukena maksettava toimintaraha ja matkakorvaus
- 13) kuntoutusrahalain mukainen ylläpitokorvaus
- 14) työvoimapoliittisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain mukainen ylläpitokorvaus
- 15) apurahat
- 16) perhehoidon kustannusten korvaukset
- 17) lasten kotihoidon tuki

8 TULOISTA TEHTÄVÄT VÄHENNYKSET (A 912/1992 § 30)

- 1) vahvistetut elatusavut (ei tehdä, jos elatusavun saajana on aviopuoliso, jonka kanssa elatusavun suorittaja on elänyt yhteistaloudessa välittömästi ennen laitoshoidon alkua),
- 2) tosiasiallisista perhesuhteista johtuvat muut vastaavat kustannukset sekä
- 3) kiinteistön luovutuksen yhteydessä määrääjäksi tai elinkaudeksi pidätetty rahana maksettava etuus (syytinki)

9 MAKSUKATTO (L 734/1992 § 6a)

Kohtuuttoman korkeaksi nousevan maksurasituksen estämiseksi on asiakasmaksuista asetettu maksukatto. Kalenterivuoden aikana kertyvillä kustannuksilla on 683,00 € enimmäismäärä. Maksukaton ylittymisen jälkeen ovat maksukattoon sisältyvät palvelut maksuttomia kyseisen kalenterivuoden loppuun asti (poikkeuksena laitoshoido). Maksukattoon huomioidaan:

- terveyskeskuksen avosairaanhoidon palvelut
- yksilökohtainen fysioterapia
- poliklinikkakäynnit
- päiväkirurginen hoito
- sarjahoito
- yö- ja päivähoito
- kuntoutushoito,
- lyhytaikainen sosiaali- ja terveydenhuollon laitoshoido

Maksukattoa eivät kartuta mm. hammashoito, sairaankuljetuksen maksut, kotihoito, lyhytaikainen hoito palveluasunnoissa, palveluasuminen, lääkärintodistuksen maksut, yksityiset palvelut, vakuutusyhtiöiden korvaamat maksut, tulosidonnaiset maksut ja ne asiakasmaksut, joihin on myönnetty toimeentulotukea tai tapaturmavakuutuskorvauksia.

10 VIIVÄSTYSKORKO JA MAKSUJEN ULOSOTTO (L 734/1992 § 16 ja § 17)

Jos palvelusta määrättyä maksua ei ole suoritettu eräpäivänä, peritään asiakkaalta viivästyskorkoa korkolain (L 301/1995) mukaan. Viivästyskoron maksamisen perusteena oleva eräpäivä voi olla aikaisintaan kahden viikon kuluttua maksun määräytymisen perusteena olevan palvelun saamisesta.

Tässä maksutaksassa määrätty maksut saadaan ulosottaa ilman tuomiota tai päätöstä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottoimin on säädetty.

11 VIRANOMAISEN TIEDONSAANTIOIKEUS (L 734/1992 § 14 a)

Jos asiakkaalta tai hänen lailliselta edustajaltaan ei saada riittäviä tai luotettavia tietoja maksun määräämistä varten, on valtion tai kunnan viranomaisen sekä muu julkioikeudellinen yhteisö, kansaneläkelaitos, eläketurvakeskus, eläkesäätiö ja muu eläkelaitos, vakuutuslaitos, rahalaitos, työnantaja, työttömyyskassa sekä huoltotoimintaa tai terveyden- ja sairaudenhoitotoimintaa harjoittava yhteisö tai toimintayksikkö velvollinen sosiaali- ja terveydenhuollon viranomaisen pyynnöstä antamaan maksutta ja salassapitosäännösten estämättä kaikki hallussaan olevat asiakkaan taloudellista asemaa koskevat asiakasmaksun suuruuden määräämistä varten tarpeelliset tiedot ja selvitykset.

Asiakkaan ei tarvitse ilmoittaa tulotietojaan, mutta siinä tapauksessa hänelle määrätään käytettävää palvelusta korkein mahdollinen maksu.

12 AVOPALVELUJEN MAKSUT

12.1 Kotihoidon maksut

12.1.1 Säännöllisen kotihoidon maksu

Maksu perustuu asiakkaan tuloihin ja siihen aikaan, jonka työntekijät käyttävät palvelun toteuttamiseen. Palvelu- ja hoitosuunnitelmassa määritellään aika tunteina kuukaudessa. Maksu peritään maksuasetuksessa määrätyn tulorajan ylittävistä tuloista ja maksuprosentti määräytyy asiakkaan luona käytettävän ajan mukaan alla olevan taulukon mukaisesti.

Hlö-määrä	Perheen bruttotulot/kk	alle 3h kuukausi	3-6,99h kuukausi	7-15,99h kuukausi	16- 24,99h kuukausi	25- 34,99h kuukausi	yli 35h kuukausi
1	576	12 %	17 %	22 %	27 %	32 %	35 %
2	1063	5 %	8 %	11 %	14 %	17 %	22 %
3	1667	4 %	7 %	10 %	13 %	16 %	18 %
4	2062	3 %	6 %	9 %	12 %	13 %	15 %
5	2496	3 %	5 %	8 %	11 %	12 %	13 %
5	2866	2 %	3 %	6 %	9 %	10 %	11 %

Esim. Asiakas saa palvelua alle 3 tuntia kuukaudessa ja hänen bruttotulonsa kuukaudessa ovat 1000 euroa – 576 euroa = 424 euroa x 12 % (12/100) = 50,88 euroa – > tämä on asiakkaan kuukausimaksu.

Kun talouden henkilömäärä on suurempi kuin kuusi, korotetaan tulorajaa **350** eurolla ja maksuprosenttia alennetaan yhdellä prosenttiyksiköllä kustakin seuraavasta henkilöstä. Samassa taloudessa olevien molempien puolisoitten saadessa kotihoidon palveluja, määritellään kummallekin omien tulojen mukainen erillinen maksu. Lapsiperheiden kotipalvelussa otetaan huomioon kaikki samassa taloudessa olevat perheenjäsenet.

Hoito- ja palvelusuunnitelma laaditaan yhdessä asiakkaan ja omaisten kanssa. Hoito- ja palvelusuunnitelmassa määritellään kotihoidon käyntikerrat, palvelun sisältö ja palveluun kuluva aika arviotuna kuukaudessa, jonka mukaan maksu määräytyy. Lisäksi asiakasmaksutarkistus tehdään aina asiakkaan pyynnöstä tai asiakkaan tulojen oleellisesti muuttuessa. Muuten asiakkaan saama palveluaika tarkistetaan neljän kuukauden välein. Muutosta asiakasmaksuun ei tehdä, jos poikkeama johtuu tilapäisestä palvelutarpeen muutoksesta. Asiakkaan tulotiedot tarkistetaan joka toinen vuosi. Seuraava tarkistus koskee vuotta 2020. Asiakkaan saama Kelan eläkkeensaajan hoitotuen suuruus tarkistetaan vuosittain.

Maksua ei peritä niiltä päiviltä, jolloin asiakas on esim. omaisen hoidossa tai sairaalassa koko vuorokauden. Palvelun keskeytyksestä on ilmoitettava kotihoitoon. Mikäli palvelu keskeytyy lyhyemmäksi ajaksi palveluntuottajasta johtuvasta syystä tai palvelun saajan ollessa kunnallisessa laitoshoidossa, ei kuukausimaksua peritä. Palvelun keskeytyksen jatkuessa kalenterikuukauden ajan, maksua ei peritä lainkaan. Palvelun keskeytyksestä on ilmoitettava kotihoitoon.

12.1.2 Tilapäisen kotipalvelun maksu

Tilapäisestä kotipalvelusta peritään 12,00 € tuntimaksu jokaiselta alkavalta tunnilta. Jos työn suorittamiseen osallistuu kaksi työntekijää, peritään maksu kaksinkertaisena.

12.2 Tukipalvelut

Tukipalveluiden järjestämisestä peritään seuraavat asiakasmaksut:

Ateriapalvelut:

- Ateriapäivä (Anna-koti, Mäntylä, Terveyskeskus) 13,18 €
- aamupala toimintayksikössä 3,73 €
- lounas toimintayksikössä 6,38 €
- lounas kotiin kuljetettuna 6,50 €
- lounaskuljetus 2,00 €
- päivällinen toimintayksikössä 4,68 €

Vaatehuolto:

pyykki (säännöllisen kotihoidon asiakkaille) 7,50 €/kerta

Kylvetys:

- saunotus (kotihoitoon asiakkaille) 7,00 €/kerta
- Muille 10,00 €/kerta

Kauppapalvelu: Säännöllisen kotihoidon asiakkaille 7,50 €/kerta

Muut asiakkaat 10,50 €/kerta

Turvapuhelin:

- gsm-turvapuhelin 45,50 €/kk
 - asennus 24,00 €/kerta
- (sis. lisälaitte 16,00 €, turvapuhelin 26,00 € ja sim-kortti 3,50 €)
hälytysmaksuna peritään tilapäisen kotihoidon maksu, säännöllisen kotihoidon asiakailta ei maksua peritä.

Saattaja-apu :

- vain erityistilanteissa, erikoissairaanhoido 21,00 €/kerta
- oma terveystakeskus 13,50 €/kerta

Kuntosali ja fysioterapian ryhmät:

3,50 €/kerta

Fysioterapeutin asiakkaan kotona antama yksilöterapia:

12,00€/kerta

12.3 Palveluasuminen

Palvelu muodostuu hoivasta ja hoidosta ja tukipalvelumaksusta. Asiakkaan maksettavat maksut koostuvat ateriamaksusta, vuokrasta, kotihoidon maksusta (hoiva ja hoito) ja tukipalvelumaksusta.

Tilapäisissä poissaoloissa hoitomaksua ei peritä yli viiden päivän yhtenäisen poissaolon ajalta. Tätä lyhyempi tilapäinen poissaolo tai keskeytys ei muuta kuukausimaksua. Sairaala-, lyhytaikais- tai laitostuntoutusjaksot keskeyttävät hoitomaksun heti. Asiakkaan siirtyessä laitoshoidosta tehostetun palveluasumisen yksikköön häneltä ei laskuteta tulopäivää, mikäli laitoshoido on jo laskuttanut lähtöpäivän.

Asiakas maksaa vuokran erikseen vuokrasopimuksen perusteella. Harkinnanvaraisena vähennyksenä ei huomioida entisen asunnon ylläpitokustannuksia.

Jos henkilö on välittömästi ennen palveluasuntoon muuttamista elänyt yhteistaloudessa avo- tai avioliitonomaisissa olosuhteissa, noudatetaan palveluasumisen maksussa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulain 7 c §:ää kotiin jäävän puolison toimeentulon turvaamiseksi. Asiakasmaksuksi määritellään puolisoien yhteenlasketuista nettotuloista 42,5 %, josta vähennysten jälkeen kotiin jäävälle puolisolle tulee jäädä asumiskustannusten jälkeen omaan käyttöön n. 600,00 €/kk.

Hoitomaksuun sisältyvät:

- asiakkaan palvelukokonaisuuden suunnittelu ja kirjaaminen yksilölliseen hoito- ja palvelusuunnitelmaan tavoitteineen yhteistyössä asiakkaan ja mahdollisesti omaisen kanssa
- hoito- ja palvelusuunnitelman mukainen palvelujen toteuttaminen asiakkaan omassa yksikössä, oman yksikön henkilökunnan toteuttamana sisältäen
- huolenpidon, avustamisen, ohjauksen sekä kuntouttavat, virikkeelliset ja sairaanhoidolliset palvelut sekä fysioterapeutin ohjaamat ryhmät
- hoito- ja palvelusuunnitelman arviointi
- äkilliset, lyhytaikaisesti (korkeintaan muutamia päiviä) käytettävät hoitotarvikkeet
- turvapalvelut

- sauna
- päivittäissiistiminen
- vaatehuolto
- hoitotarvikkeet haetaan asiakkaalle ilmaisjakeluna aina kun siihen oikeuttavat kriteerit täyttyvät

Asiakaan itse kustantamat tarvikkeet ja palvelut:

- lääkkeet
- omat hygieniatarvikkeet
- kampaamo- ja parturikulut
- vaatemenot
- matkakulut
- puhelinkulut
- edunvalvojan palkkio

Tuettu palveluasuminen Anna-koti (ei yövalvontaa), Kylätie 24 b

Hoivan ja hoidon maksu määräytyy kotihoidon maksun periaatteita noudattaen bruttotuloista kotihoidon kuukausitaulukon pohjalta. Hoivamaksua peritään 35 % tulorajan ylittävältä osuudelta. Yhden henkilön tuloraja on 573,00 €/kk.

Tukipalvelumaksu 150€/kk (siivous, pyykkihuolto, turvaranneke yms.)

Asumistuen myöntämisen jälkeen hoivapalvelu- ja tukipalvelumaksu määritellään toimeentulotukilaskelmalla, jossa huomioidaan, että asiakkaan omaan käyttöön jää käyttövaroja 250,00 €/kk.

Tuettu palveluasuminen, Kuusela (ei yövalvontaa), Kylätie 24 a

Hoivan ja hoidon maksu määräytyy kotihoidon maksun periaatteita noudattaen bruttotuloista kotihoidon kuukausitaulukon pohjalta. Hoivamaksua peritään 35 % tulorajan ylittävältä osuudelta. Yhden henkilön tuloraja on 573,00 €/kk.

Tukipalvelumaksu 200€/kk (siivous, pyykkihuolto, turvaranneke yms.)

Asumistuen myöntämisen jälkeen hoivapalvelu- ja tukipalvelumaksu määritellään toimeentulotukilaskelmalla, jossa huomioidaan, että asiakkaan omaan käyttöön jää käyttövaroja 200,00 €/kk,

Tehostettu palveluasuminen, Mäntylä(yövalvonta), Lipposenpolku 2

Hoivan ja hoidon maksu määräytyy kotihoidon maksun periaatteita noudattaen bruttotuloista kotihoidon kuukausitaulukon pohjalta. Hoivamaksua peritään 35 % tulorajan ylittävältä osuudelta. Yhden henkilön tuloraja on 573,00 €/kk.

Tukipalvelumaksu 250€/kk (siivous, pyykkihuolto, turvaranneke, yöhoito yms.)

Asumistuen myöntämisen jälkeen hoivapalvelu- ja tukipalvelumaksu määritellään toimeentulotukilaskelmalla, jossa huomioidaan, että asiakkaan omaan käyttöön jää käyttövaroja 180,00 €/kk

13 INTERVALLIHOITO

13.1 Lyhytaikaishoito

Mäntylä/ akuutti tilapäinen yöhoito	22,50 €/yö
Harjuriinne Päivä- ja yöhoito	22,50 €/päivä tai yö
Periodihoito/ Harjuriinne	48,90 €/vrk

14 OMAISHOITAJAN VAPAAN AIKAiset PALVELUT (L 937/2005)

Niistä palveluista, joita kunta järjestää hoidettavalle omaishoidon tuesta annetun lain (937/2005) mukaisesti, joilla korvataan omaishoitajan vapaapäivänä hoidettavan hoito ja huolenpito, voidaan periä enintään 11,50 €:n maksu

Hoito omaishoitajan lakisääteisen vapaan aikana	11,40 €/vrk
---	-------------

15 LIIKKUMISTA TUKEVAT PALVELUT

Sosiaalihuoltolain (2014/1301) ja asetuksen (1983/607 9§) mukaan kunta voi myöntää liikkumista tukevia palveluja henkilön itsenäisen kotona asumisen tukemiseksi. Liikkumista tukeviin palveluihin asiakkailla ei ole subjektiivista oikeutta. Kunta voi talousarvion puitteissa määrittää matkoihin oikeuttavat kriteerit, matkojen määrän sekä matkoista asiakkailta perittävät maksut.

Sosiaalihuoltolain mukaisina liikkumista tukevina palveluina myönnetään enintään 8 yhdensuuntaista matkaa kuukaudessa. Tuki on kohdennettu ensisijaisesti vähävaraisille vanhuksille. Päätös tuen myöntämisestä perustuu viranhaltijan harkintaan. Huomioon otetaan asiakkaan toimintakyky, asuminen suhteessa asiointireittiin, tulot, talletukset ja varallisuus. Tukea haetaan lomakkeella, joita saa kotihoidosta ja palveluohjaajalta. Yhdensuuntaisen kuljetusmatkan omavastuuosuus määräytyy voimassa olevan linja-autotaksan mukaisesti.

Palveluliikenne:

- maksu linja-autotaksan mukainen
- vammaispalvelulain mukaista kuljetusta käyttäville ei omavastuuta

Vammaispalvelulain mukainen kuljetuspalvelu taksilla:

Palvelumaksu peritään voimassa olevan linja-autotaksan mukaan. (A 912/1992 § 6)

16 VAMMAISPALVELUT

Asiakasmaksujen lainsäädännöllinen perusta:

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (734/1992) 4 §:n 5 kohdan mukaan vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista maksuttomia ovat päivätoimintakuljetusta ja -aterioita lukuun ottamatta sekä palveluasumiseen liittyvät erityispalvelut. Palveluasumisen erityiskustannuksista voidaan kuitenkin periä maksu silloin, kun henkilö saa niihin korvausta muun lain kuin vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain (380/1987) nojalla, kuten tapaturma- tai liikennevakuutuslakiin perustuen.

Vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain 8 §:n 2 momentissa tarkoitetuista vaikeavammaisille järjestettävistä kuljetuspalveluista voidaan periä enintään paikkakunnalla käytettävissä olevan julkisen liikenteen maksua vastaava maksu tai muu siihen verrattavissa oleva kohtuullinen maksu (Asetus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 912/1992).

Asiakasmaksulain 4 §:n 2 kohdan mukaan kehitysvammaisten erityishuollosta annetussa laissa (519/1977) tarkoitettu erityishuolto ja erityishuollon saamiseksi välttämätön kuljetus ovat maksuttomia. Kehitysvammaisen henkilön ylläpidosta voidaan kuitenkin periä maksu lukuun ottamatta alle 16-vuotiaalle annettua osittaista ylläpitoa sekä oppivelvollisen nuoren osittaista ylläpitoa sen luvun loppuun, jonka aikana hän täyttää 16 vuotta.

Asiakasmaksua ei periä alle 16-vuotiaalle annetusta osittaisesta ylläpidosta. Kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain mukaan järjestetystä täydestä ylläpidosta voidaan periä maksu lyhytaikaisessa laitoshoidossa siten kuin asetuksessa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (912/1992) ja pitkäaikaisessa laitoshoidossa siten kuin lain sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (734/1992) 7 c §:ssä säädetään.

Ylläpidolla tarkoitetaan tavanomaisia asumis-, ravinto- ja muita elinkustannuksia vastaavia menoja eli sellaisia menoja, joista henkilölle aiheutuisi kustannuksia joka tapauksessa. Täydeksi ylläpidoksi tulkitaan palvelu, jossa asiakkaan palveluun sisältyy nk. täysihuolto (majoitus, päivän ateriat, tilojen käyttö, tarvittava muu kuluva päivittäistavara).

Ylläpitomaksuun sisältyy:

- informaatiokuluja (yhteisissä tiloissa käytössä olevien informaatiolähteiden osalta, kuten esim. sanomalehti, kaapeli TV, ATK ja puhelin)
- yhteiset harrastus- ja viriketarvikkeet
- yleiseen viihtyvyyteen liittyvät kulut (sisustustarvikkeet)
- siivousvälineet ja puhdistusaineet
- vaatehuolto (pyykkikone) ja pesuaineet

- kodin pientarvikkeet (WC-tarvikkeet, energiasäästölamput, biopussit ym.)

Maksua ei peritä henkilökunnan antamasta hoivasta ja huolenpidosta.

Milloin kunta on järjestänyt henkilölle laitoshoidoa tai -huoltoa taikka perhehoitoa, voi kunta periä ja nostaa hänelle tulevat eläkkeet, elinkorot, elatusavut, avustukset tai muut jatkuvat taikka kerta-kaikkiset tulot, korvaukset tai saamiset siltä ajalta, jonka laitoshoido tai perhehoito kestää. Kunta voi periä ja nostaa mainitut tulot, korvaukset ja saatavat sen estämättä, mitä muussa laissa säädetään sekä käyttää niitä hoidosta, ylläpidosta tai huollosta määrätyn maksun korvaamiseen ottaen kuitenkin huomioon, mitä sellaisten varojen käyttämisestä muualla lailla tai asetuksella säädetään.

Pitkäaikaisessa laitoshoidossa ja perhehoidossa alle 16-vuotiaalta peritään korvauksena hoidosta, ylläpidosta tai huollosta lapsilisä ja vammaistuki siltä ajalta, jonka laitoshoido tai perhehoito kestää. Lapsilisä peritään kokonaisuudessaan ja vammaistuki peritään siten, että alle 16-vuotiaalle jätetään käyttövaraksi 15 % vammaistuesta.

Vammaisten henkilöiden palvelut järjestetään ensisijaisesti sosiaalihuoltolain (1301/2014) mukaan. Mikäli sosiaalihuoltolain mukaiset palvelut eivät ole riittäviä tai sopivia, palvelut järjestetään vammaispalvelulain tai erityishuoltolain mukaan.

Sosiaalihuoltolain mukaisen asumispalvelun tai lyhytaikaisen hoidon maksuista ei ole erikseen säädetty lainsäädännössä, jolloin näistä palveluista voidaan asiakasmaksulain 1 – 2 §:ien nojalla periä kunnan määräämä, enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen maksu.

Asumispalvelun maksut vammaispalvelulain, kehitysvammalain ja sosiaalihuoltolain mukaisessa asumisessa

Asiakas maksaa vuokran suoraan vuokranantajalle. Vuokra sisältää esim. sähkö- ja vesimaksut, kiinteistön huoltomenot ja yhteisten tilojen jyvitetyn osuuden

Kehitysvammahuollon asumispalveluissa tulee asiakkaan omaan käyttöön jäävä käyttövara olla vähintään 190,00 euroa/kk.

Vuokraa korvaava asumismaksu kehitysvammalain ja vammaispalvelulain mukaisessa asumispalvelussa

Vuokraa korvaavana asumismaksuna peritään 16 vuotta täyttäneiltä asiakkailta 322,00 € kuukaudessa mikäli vuokrasopimusta ei ole tehty. Sähkö ja vesi sisältyvät maksuun.

Vuokraa korvaavaa asumismaksua sovelletaan kehitysvammalain mukaisessa vakinaisessa autetussa ja ohjatussa asumisessa sekä asumisharjoittelussa silloin, kun asumisharjoittelu kestää yhtäjaksoisesti vähintään kuukauden.

Vammaispalvelulain mukaisissa palveluissa vuokraa korvaavaa asumismaksua sovelletaan asumisvalmennuksessa vähintään kuukauden kestävässä asumisvalmennuksessa. Maksua ei peritä, mikäli asiakkaalla on oma asunto, josta hän jo maksaa vuokran ja asumiskustannukset.

Vammaispalvelulain mukainen palveluasuminen

Vammaispalvelulain mukaisessa palveluasumisessa asiakas maksaa itse vuokran, ateriat ja muut jokapäiväiseen elämään liittyvät kustannukset.

17 KEHITYSVAMMAHUOLLON OHJATUN ASUMISEN MAKSUT

Kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (519/1977) mukaan erityishuollosta voidaan periä maksuja siten, kuin sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulaisissa (734/1992) säädetään. Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulain (734/1992) mukaan kehitysvammaisten erityishuolto ja lain 39 §:n mukainen kuljetus ovat maksuttomia. Kuitenkin kehitysvammaisten ylläpidosta voidaan periä maksu lukuun ottamatta alle 16 – vuotiaalle annettavaa osittaista ylläpitoa.

Asumispalvelun maksut vammaispalvelulain, kehitysvammalain ja sosiaalihuoltolain mukaisessa asumisessa. Asiakas maksaa vuokran suoraan vuokranantajalle. Vuokra sisältää esim. sähkö- ja vesimaksut, kiinteistön huoltomenot ja yhteisten tilojen jyvitetyn osuuden. Kehitysvammahuollon asumispalveluissa tulee asiakkaan omaan käyttöön jäävä käyttövara olla vähintään 190,00 €/kk.

Harjurinteen palvelutalo:

Ateriakulut raaka-aineiden osalta

• Ateriapäivä (Harjurinne)	15,65 €
• Aamupala	3,70 €
• Lounas	5,25€
• Päiväkahvi	1,33 €
• Päivällinen	4,70 €
• Iltapala	2,27 €

Lyhytaikaishoito

• Kokopäivähoito	48,90 €/vrk
• Päivä- ja yöhoito	22,50 €/vrk

• <u>Ylläpitomaksu (Asiakasmaksulaki 4 §)</u>	55,00 €/kk
- asuntolan asumishuoltoon liittyvät tarvikkeet (asunnon puhtaanapitoon, vaatehuoltoon ja hygieniaan luovutetut tarvikkeet, yhteiset lehdet yms.)

Kehitysvammaisten päivä- ja työtoiminta, 16 vuotta täyttäneet

Erityishuoltolain mukaisessa työ- ja päivätoiminnassa asiakasmaksuna peritään ateriamaksu toteutuman mukaan

- aamupala / välipala 3,70 €
- lounas 5,25 €

Erityishuoltolain mukaiseen päiväaikaiseen toimintaan liittyvät kuljetukset ovat maksuttomia.

18 SOSIAALIHUOLTOLAIN MUKAINEN YMPÄRIVUOROKAUTINEN ASUMISPALVELU

Yksinasuvan asiakkaan asiakasmaksu voimassa olevien pitkäaikaisen ympärivuorokautisen asumispalvelun maksuperusteiden mukaisesti on 85 % asiakkaan nettotuloista. Asiakkaan käyttöön jää kuukausittain käyttövara, joka on 15 % nettotuloista, kuitenkin vähintään 190,00 €/kk.

Mikäli asiakas on ennen asumispalveluun tulemistaan asunut yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliitonomaisissa olosuhteissa ja hänen kuukausitulonsa ovat suuremmat kuin puolison kuukausitulot, asiakasmaksu määräytyy perheen yhteisten nettotulojen perusteella ja on 42,5 % yhteenlasketuista nettotuloista.

Mikäli asiakas maksaa vuokran suoraan vuokranantajalle, irrotetaan se asiakasmaksusta.

19 LASTENSUOJELUN MAKSUT

Vanhemmilta voidaan periä maksukyvyyn mukainen maksu, joka saa määrältään olla enintään lapsen elatuksesta annetun lain 1-3 §:n perusteella määräytyvän elatusavun suuruisen.

Lapsen ja nuoren tuloista sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain perusteella perittävä maksu lastensuojelulain mukaisen avohuollon tukitoimena, sijaishuoltona tai jälkihuoltona järjestetystä perhehoidosta, laitoshuollosta tai asumispalveluista voi olla enintään 1.857,90 €/kk. Perittävä maksu ei saa ylittää palvelun tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia.

20 TERVEYDENHUOLLON MAKSUT

Vastaanottopalvelut

***Kerryttävät maksukattoa**

Terveyskeskuksen lääkäripalvelut* (Asetus 7 §) **20,60 €**
peritään kolmelta ensimmäiseltä käynniltä kalenterivuodessa veteraanitunnuksen omaaville ja alle 18-vuotiaille maksuton peritään myös äitiysneuvolan lääkärin vastaanotolla sairaanhoidollisesta käynnistä

Yksilökohtainen fysioterapia* **11,40€/hoitokerta**
maksu peritään enintään 45 hoitokerralta/vuosi alle 18-vuotiaille maksuton

Fysioterapeutin asiakkaan kotona antama yksilöterapia **12,00€/käynti**

Erikoislääkärin käyntimaksu*

(Asetus 8 §)

veteraanitunnuksen omaaville ja alle 15-vuotiaille maksuton

41,20 €/käynti**Maksu lääkärintodistuksesta (Asetus 23 §)**

Ajokorttitodistus, ajokyvynarvio

61,00 €

Armeijan todistus

38,00 €

Aselupatodistus

55,60 €

C-todistus lapsen tai eläkkeensaajan hoitotuen tai vammaistuen hakemista varten

50,80 €

T-todistus (todistus terveydentilasta, ilman laboratoriotutkimuksia)

40,80 €

T-todistus terveydentilasta (sisältää laboratoriotutkimukset)

50,80 €

B-todistus (jonkin etuuden esim. eläkkeen, veroetuuden, invaliditeettiasteen hakemista varten)

50,80 €

Lausunto työvoimatoimistoa varten asiakkaan pyytämänä

50,80 €

E-lausunto (todistus vakuutusyhtiölle)

50,80 €

HIV-todistus viisumin hakemista varten

50,80 €

Muut todistukset: liikuntavammaisen pysäköintilupa, vammaispalvelulain mukaisen kuljetuspalvelun tarpeesta ja palvelun käyttäjän itsensä pyytämät lausunnot terveydentilasta.

12,00 €**Käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä palvelusta perittävä maksu (Asetus 25 §)****50,80 €****Muualta kuin Suomessa asuvalta perittävä maksu (Asetus 24 §)**

Enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen maksu, jollei Suomea sitovasta kansainvälisestä sopimuksesta muuta johdu.

Laboratorio- ja kuvantamistutkimukset (Asetus 8b §)

Ei maksua.

Yksityislääkärin tai yksityisen terveydenhuoltoyksikön läheteellä tehtävistä laboratorio ja kuvantamistutkimuksista, jotka eivät ole osa muuta laskutettavaa hoitokäyntiä, peritään enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia vastaava maksu erillisen hinnaston mukaan.

Hengityshalvauspotilaalle järjestettävä hoito (Asetus 22 §)

Hengityshalvauspotilaalle järjestettävä kunnallinen hoito ja hoitoon liittyvät kuljetukset maksuttomia

Maksukatto ja maksujen seuranta (Asetus 26 a–b §)

Maksukaton kertymäkausi on kalenterivuosi. Maksukatto vuonna 2016 on 691 €. Maksukaton ylittymisen jälkeen ovat maksukattoon sisältyvät palvelut maksuttomia kalenterivuoden loppuun lukuunottamatta lyhytaikaista laitoshoidtoa. Maksukaton ylittymisen jälkeen lyhytaikaisesta laitoshoidosta peritään 22,80 € hoitopäivältä. Tähän hinnastoon on maksun kohdalle merkitty jos se keryyttää maksukattoa.

Suun ja hampaiden tutkimus ja hoito suun terveydenhuolto**Käyntimaksu**

Suuhygienistillä	10,20 €
Hammaslääkärillä	13,10 €
Erikoishammaslääkärillä	19,20 €
Hammaskiven poisto ja hampaiden kiinnityskudosten hoito käyntikerralta	8,50€– 85,80 €

Suun ja hampaiston tutkimus

Tutkimus	8,50€– 38,00 €
Röntgentutkimus kuvalta	8,40 €
Leukojen ja koko hampaiston kuvaus	18,90 €

Ehkäisevä hoito

Käyntikerralta (tutkimuksen yhteydessä maksuton)	8,40 €
---	--------

Hampaanpoisto

Hampaanpoisto	18,90–38,00 €
Hampaan leikkauksellinen poisto	54,90–78,00 €

Juurihoitotoimenpide

19,10- 55,60€

Proteettinen hoito: Proteettisen hoidon yhteydessä veloitetaan potilaalta hammas tekniset kulut **kustannusarvion** todellisten kulujen suuruusina **mukaan**

Hampaiden paikkaus

1 pinnan täyte	19,10 €
2 tai useamman pinnan täyte	38,00–78,00 €

Puudutus

Puudutus/leuan puolisko	8,50 €
-------------------------	--------

Todistus ja lausunto

Peruuttamaton aika *)	50,80 €
	50,80 €

Sosiaali- ja terveystieteiden hammashoito on maksutonta alle 18-vuotiaille. Rintamasotilas-, rintamapalvelus-, rintama- tai veteraanitunnuksen omaavilta tai miinanraivaustehtäviin osallistuneilta ei peritä maksua hampaiden tarkastuksesta, ehkäisevästä hoidosta eikä protetiikkaan liittyvästä kliinisestä työstä.

*) Maksu peritään ilman hyväksyttävää syytä käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä suun ja hampaiden tutkimuksen ja hoidon vastaanottoajasta 15 vuotta täyttäneeltä, ellei varatun ajan peruuttamatta jättämiseen ole hyväksyttävä syy.

Laitoshoidon maksut

Lyhytaikainen laitoshoido

48,90 €/hoitopv

Maksu hoidosta ja ylläpidosta hoitopäivältä,

Asetus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 12 § 1 mom:

”Lyhytaikaisessa laitoshoidossa olevalta voidaan periä hoidosta ja ylläpidosta psykiatrian toimintayksikössä enintään 22,50 € hoitopäivältä ja muussa lyhytaikaisessa laitoshoidossa enintään 48,90 € hoitopäivältä. Omaishoitajan lakisääteisen vapaan aikana peritään vuorokausikohtainen asiakasmaksu 11,40€. Maksuja ei saa kuitenkaan periä terveyskeskuksessa taikka sairaalassa tai sen toimintayksikössä alle 18-vuotiaalta siltä osin kuin hoitopäiviä on kalenterivuodessa kertynyt yli seitsemän.

Hoitopäivämaksun saa periä vain kerran kalenterivuorokaudelta. Jos asiakas siirtyy välittömästi toiseen laitokseen, lähettävä laitos ei saa periä maksua siltä päivältä, jona asiakas siirtyy.

Kerryttävät maksukattoa.

Maksukaton ylittymisen jälkeen lyhytaikaisessa laitoshoidossa peritään (Asetus 26 a §) 22,50 €/hoitopv

Päivä- ja yöhoidon maksut (Asetus 13 §)

Maksu päivä- tai yöhoidosta 22,50 €/vrk

Asetus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 13 § 2 mom:

“Edellä olevaa maksua ei saa periä psykiatrisen avohoidon toimintayksikössä annetusta hoidosta, kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (519/77) tarkoittamasta erityishuollosta, polikliinistä päihdehuollosta eikä vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain 22 §:n 2 momentissa tarkoitettua suojatyöstä.

Maksua ei saa periä myöskään alle 18-vuotiaalta terveyskeskuksessa tai sairaalassa taikka sen toimintayksikössä siltä osin kuin hoitopäiviä on kalenterivuodessa kertynyt yli seitsemän.

Kerryttää maksukattoa.

Maksukaton ylittymisen jälkeen maksua ei peritä.

Pitkäaikainen laitoshoido

Pitkäaikaisessa laitoshoidossa oleva henkilö (Laki 7 b §)

Pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevaksi katsotaan laitoshoidon alkamisesta lukien sairaaloissa ja sosiaalihuoltolain mukaisissa laitoshoidon yksiköissä henkilö, jonka hoidon arvioidaan kestävän yli kolme kuukautta ja henkilö, jonka hoidon laitokseen otettaessa on arvioitu kestävän enintään kolme kuukautta, mutta hoito on jatkunut kolme kuukautta ja hänen toimintakykynsä on katsottu heikentyneen siten, että häntä on tämän vuoksi hoidettava edelleen laitoksessa.

Pitkäaikaisesta laitoshoidosta perittävän maksun perusteet (Laki 7 c § 1–3 mom.):

”Pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevalta peritään maksukyvyyn mukaan määräytyvä maksu.

Maksu voi olla enintään 85 prosenttia hoidossa olevan tässä laissa tarkoitettua kuukausitulosta, jollei tässä laissa toisin säädetä. Maksu voidaan kuitenkin määrätä enintään sen suuruiseksi, että hoitoa saavan henkilökohtaiseen käyttöön jää kuukausittain vähintään 108 €.

Jos pitkäaikaisessa laitoshoidossa oleva on välittömästi ennen laitoshoidon alkamista elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliitonomaisissa olosuhteissa ja hänen kuukausitulonsa ovat suuremmat kuin puolison kuukausitulot, maksu määräytyy puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella. Pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevalta perittävä maksu voi olla enintään 42,5 prosenttia edellä mainituin perustein yhteenlasketuista kuukausituloista.

Laitoshoidossa olevan henkilökohtaiseen käyttöön tulee kuitenkin jäädä vähintään 107 € kuukaudessa. Jos molemmat tässä momentissa tarkoitetut puoliset ovat pitkäaikaisessa laitoshoidossa, maksu määräytyy kuitenkin siten kuin 1 momentissa säädetään.

Edellä 1 momentissa säädettyä maksua ei saa periä pitkäaikaisessa laitoshoidossa terveyskeskuksessa tai sairaalassa taikka sen toimintayksikössä olevalta alle 18-vuotiaalta siltä osin kuin hoitopäiviä on kalenterivuodessa kertynyt yli seitsemän.”

Maksukykyä määriteltäessä huomioon otettavat tekijät (Laki 10 §):

”Maksukykyä arvioitaessa ja maksun suuruutta määrättäessä voidaan, sen estämättä mitä muussa laissa säädetään, ottaa huomioon henkilön eläminen yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliitonomaisessa olosuhteissa, alaikäisen lasten elämisen samassa taloudessa, henkilön tosiasiallisista perhesuhteista johtuvat muut maksukykyyn vaikuttavat seikat sekä lapsen elatuksesta annetussa laissa tarkoitettu elatusvelvollisuus siten kuin niistä tässä laissa tai sen nojalla annetussa asetuksessa tarkemmin säädetään.

Maksukyvyn mukaan määräytyvän maksun suuruutta määrättäessä otetaan huomioon palvelua käyttäneiden henkilöiden tulot siten kuin tässä laissa tai sen nojalla annetussa asetuksessa tarkemmin säädetään.”

Asiakasmaksua määrättäessä nettotuloina otetaan huomioon (Laki 10 b §):

1. palkkatulot
2. eläkkeet ja jatkuvat etuudet
3. hoitotuki (sisältää mahd. veteraanilisän)
4. 16-vuotta täyttäneen vammaistuki
5. ylimääräinen rintamalisä
6. elinkorot
7. rahasyytinki
8. muut jatkuvat henkilökohtaiset tulot pääomasta ja muusta omaisuudesta saatavat korko-, (myös määräaikaistalletusten korot), osinko- ja vuokratulot (kulut vähennettynä), mikäli nettotulo ylittää 10 euroa e/kk
9. maatalouden ja elinkeinotoiminnan pääoma- ja ansiotulo-osuudet sekä verovelvollisen
10. osuus yhtymän tulosta (viimeksi toimitetussa verotuksessa vahvistettu)
11. metsätulo (L 10 a § 2 mom., Asetus 28 a §)

Jos kuukausittaiset tulot vaihtelevat, kuukausitulona otetaan huomioon viimeksi kuluneen vuoden keskimääräinen kuukausitulo.

Asiakasmaksua määrättäessä tuloina ei oteta huomioon (Laki 10 b §)

1. lapsilisää ja lapsen hoitotukea
2. asumistukea
3. tapaturvavakuutuksen perusteella suoritettavia sairaanhoito- ja tutkimuskuluja
4. tai haittarahaa
5. rintamalisää
6. elatusapua tai elatustukea, jota maksetaan pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevan
7. puolison alaikäiselle lapselle
8. eläkkeisiin ja niihin verrattaviin tuloihin sisältyviä huollettavista aiheutuvia korotuksia muita lain 10 a § 3 mom. tarkoitettuja tukia ja avustuksia

Tuloista tehtävät lain mukaiset vähennykset (Laki 10 c §)

1. suoritettavaksi vahvistetut elatusavut (ei koske puolisoa)
2. tosiasiallisista perhesuhteista johtuvat muut vastaavat kustannukset
3. kiinteistön luovutuksen yhteydessä määrääjäksi tai elinkaudeksi pidätetty rahana
4. maksettava etuus, joka on hänen suoritettavanaan.
5. Maksukyvyyn mukaan määräytyvät maksut määrätään toistaiseksi (Asetus 31 §).

Sotainvalidit (Sotilasvammalaki 6, 6 a ja 6 b §)

Vähintään 20 %:n sotainvalideilta ei peritä asiakasmaksua pitkäaikaishoidosta eikä kuntouttavasta lyhytaikaisesta laitoshoidosta.

MUUTOKSENHAKU (L 734/1992 § 15)

Jos asiakas on tyytymätön hänelle määrättyyn maksupäätökseen, hänellä on oikeus saattaa päätös sen toimielimen käsiteltäväksi, jonka alainen päätöksen tehnyt viranhaltija on.

VOIMAANTULO

Sosiaali- ja terveydenhuollon maksut tulevat voimaan 1.1.2018 ja säännöllisen kotihoidon maksu tulee voimaan 1.3.2018.

Lait ja asetukset, joihin kyseinen maksutaksa perustuu:

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 734/1992
Asetus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 912/1992
Laki kehitysvammaisten erityishuollosta 519/1977
Laki omaishoidon tuesta 937/2005
Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 812/2000
Laki sosiaali- ja terveydenhuollosta annetun lain muuttamisesta 387/2008
Laki sosiaalihuoltolain 29 b ja 29 d §:n muuttamisesta 388/2008
Laki varojen arvostamisesta verotuksessa 1142/2005 7 §
Sosiaalihuoltolaki 1301/2014